

Læg strategi for efterafgrøder nu!

Skal der udlægges græs i foråret, eller skal der sås korsblomstrede afgrøder ved høst? Læs om fem alternativer til pligtige efterafgrøder, som helt eller delvist kan bruges til at opfylde efterafgrødekravet.

Hvis mark- og gødningsplanen for 2012 er udarbejdet af planteavlsskontoret, fremgår det, hvordan kravene til lovpligtige efterafgrøder skal opfyldes. Men rigtig brug og håndtering af efterafgrøder kræver omtanke hele vejen igennem.

Få størst effekt

Brug efterafgrøder, hvor der forventes frigivet store mængder kvælstof i jorden efter høst, f.eks. hvor der er indarbejdet store mængder organisk materiale i jorden.

Det vil sige:

- efter afgrøder, hvor der er brugt husdyrgødning, herunder særlig dybstrøelse eller anden fast gødning
- efter bælgplanter, tidlige kartofler og grønsager
- efter korn, der har kløvergræs, lucerne, frøgræs eller brak som forfrugt og efter andre afgrøder, der efterlader letomsættelige planterester.

Derudover er effekten af efterafgrøder større på sandjord end på lerjord.

Vælg de rigtige arter

Der har i de senere år været meget fokus på at anvende korsblomstrede efterafgrøder sået lige før eller lige efter høst. De korsblomstrede efterafgrøder har en dybere rodudvikling og giver en bedre eftervirkning af kvælstof end græs, men det er helt afgørende, at korsblomstrede efterafgrøder sås til tiden, hvor de sås efter høst. Hvis de korsblomstrede efterafgrøder sås før høst, er det afgørende, at høsten ikke trækker ud, hvortil kommer at etableringen kan være usikker.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at udlæg af en efterafgrøde af græs i vårsæd er en meget sikker måde at etablere efterafgrøder på.

I tabel 1 er givet en oversigt over de anbefalede efterafgrøder i forskellige situationer.

Tabel 1. Oversigt over anbefalede efterafgrøder

	Sandjord (JB 1-4)	Lerjord
Stor vinternedbør som i Syd- og Vestjylland	Brug græsudlæg i korn (sået forår) Brug vinterraps som efterafgrøde, hvis man er sikker på at kunne etablere den inden den 20. august.	Brug korsblomstrede efterafgrøder som olieræddike, gul sennep eller vinterraps, hvor der er mulighed for at så inden den 20. august. Græsudlæg kan også bruges, men eftervirkningen er dårligere end efter korsblomstrede efterafgrøder.
Lille vinternedbør som i Storebæltsregionen og på Lolland-Falster	Brug græsudlæg i korn (sået forår) Hvis man er sikker på at kunne etablere korsblomstrede efterafgrøder inden 20. august, kan man anvende olieræddike, gul sennep eller vinterraps.	Brug ikke-overvintrende korsblomstrede efterafgrøder som olieræddike eller gul sennep, hvor der er mulighed for at så inden den 20. august. Græsudlæg kan også bruges, men eftervirkningen er dårligere end ved korsblomstrede efterafgrøder.

Hvis man vælger at etablere efterafgrøder i foråret 2012 anvendes 6-8 kg sildig diploid alm. rajgræs. Dette kan også anvendes til isåning i vintersæd, men etableringen er mere usikker.

Brug af kvælstoffikserende efterafgrøder

Hvis udbyttetabet er stort på ejendommen på grund af "snærende" kvælstofkvoter, kan man anvende en blanding af 3 kg hvidkløver og 6 kg alm. rajgræs som efterafgrøde i vårsæd. Det kan dog ikke tælle som en lovpligtig efterafgrøde. Forsøg viser, at eftervirkningen af denne blanding kan svare til mindst 30 kg kvælstof, og at det generelt påvirker udbyttet positivt. Løsningen kan specielt anbefales på ejendomme med ensidig eller næsten ensidig korndyrkning, hvor halmen fjernes.

Alternativer til pligtige efterafgrøder

Der er fem alternativer, som helt eller delvist kan erstatte de pligtige efterafgrøder på bedriften, men der kan ikke "handles" med alternativerne, og de kan heller ikke opsøres til senere planperioder.

Nr. Alternativ	Dato for tilmelding, ændring og framelding i Fællesskemaet
1 Reduktion af virksomhedens kvælstofvote	Indtil 20. august
2 Udlægning af mellemafgrøder	Fra- og tilmelding indtil 20. august, samt konvertering til pligtige efterafgrøder. Hvis de konverterede mellemafgrøder bliver til et overskud af pligtige efterafgrøder, skal de indberettes i Fællesskemaet inden den 10. oktober.
3 Udlægning af efterafgrøder hos en anden virksomhed, der er med i gødningsregisteret	Indtil 20. august
4 Etablering af flerårige energiafgrøder	Indtil 20. august
5 Separering og forbrænding af fiberfraktion af husdyrgødning	Indtil 20. august

Hvis du har valgt at gøre brug af alternativerne til efterafgrøder, skal du være opmærksom på, at arealerne skal indberettes elektronisk i Fællesskemaet i Tast-selv på side 3B.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Vigtige datoer

I tabel 2 er vist vigtige datoer for etablering og "destruktion" af både mellemafgørder og pligtige efterafgrøder.

Tabel 2. Vigtige datoer for etablering og "destruktion" af mellemafgørder og pligtige efterafgrøder.

Dato	Frist
20. juli	Etablering af mellemafgørder (olieræddike og gul sennep)
1. august	Etablering af korn og græs som pligtige efterafgrøder
20. august	Etablering af korsblomstrede som pligtige efterafgrøder
20. september	Tidligste nedmuldning af mellemafgørder (olieræddike, raps og høstet frøgræs)
20. oktober	Tidligste "destruktion" af pligtige efterafgrøder
1. marts	Tidligste "destruktion" af pligtige efterafgrøder i majs (gælder også for 70 pct. græs og græsefterafgrøder på 2,3 DE-brug).
Forår 2012	Efterafgrøder skal efterfølges af en vårsået afgrøde.

Læs mere

Læs mere om mellem- og efterafgrøder i dyrkningsvejledningerne [Sædskifte](#), [Efterafgrøder](#) og [mellemafgørder](#) samt i pjecen "[Efterafgrøder – hvilke skal jeg vælge?](#)".

Læs mere om [Regler for pligtige mellem- og efterafgrøder i 2012](#).

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.